

Consolidatie

Christian Sandee,

Senior Consultant Strategie MN

De Nederlandse pensioensector gaat nog verder samenklonteren. Zowel op het niveau van uitvoeringsorganisaties als van pensioenfondsen. Sinds 1997 is het aantal fondsen gedaald van meer dan 1000 naar ongeveer 350. Ik denk dat het binnen enkele jaren verder daalt naar 200. Dat heeft te maken met nieuwe en aangescherpte wet- en regelgeving (zoals het FTK), strengere eisen aan bestuurders, toenemende complexiteit en druk op kosten. Bovendien groeien regelingen door de nieuwe fiscale en toezichtskaders steeds verder naar elkaar toe, waardoor fondsen makkelijker kunnen consolideren. Verdere consolidatie is meestal een goede zaak, omdat de uitvoerings- en vermogensbeheerkosten per deelnemer daardoor dalen. De toegenomen transparantie vormt daarin een belangrijke aanjager. Kleine pensioenfondsen kunnen bijvoorbeeld niet meer verantwoorden waarom de uitvoeringskosten veel hoger zijn dan bij een groter fonds.

Verder zullen de grenzen tussen sectoren vervagen. Nu was er nog veel consolidatie binnen de sector. Die stroom is aan het opdrogen. Ondernemingspensioenfondsen en kleinere bedrijfstakpensioenfondsen die buiten een georganiseerde sector vallen, gaan kijken waar ze terecht kunnen. Een voorbeeld is de mogelijke toetreding van baggerbedrijf Boskalis tot het pensioenfonds voor de grafische bedrijven. Daarover zijn overigens wel Kamervragen gesteld, want verzekeraars zien het als oneigenlijke concurrentie. De verzekeraars zullen het zelf op de pensioenmarkt nog moeilijk blijven houden vanwege de lage rente. Premiepensioeninstellingen (PPI's) blijven in veel gevallen onaantrekkelijk omdat ze alleen zuivere Defined Contribution-regelingen uitvoeren.

Tot slot komt er de mogelijkheid om een Algemeen Pensioenfonds (APF) op te richten. Die mag meerdere regelingen gaan uitvoeren en de vermogens scheiden (ringfencen). Dat is interessant voor pensioenfondsen die willen opgaan in een groter geheel, maar ook enige zelfstandigheid willen behouden. Een beperking is dat het APF waarschijnlijk geen verplichtgestelde bedrijfstakregelingen mag uitvoeren. Wanneer je een groot deel van de markt uitsluit, blijven er weinig partijen die iets met de APF kunnen. We weten pas meer als het APF-wetsvoorstel aan de Tweede Kamer wordt aangeboden. Dan zullen we zien of de APF een game changer in de consolidatie kan worden.

'Het aantal fondsen zal verder dalen'

Christian Sandee is sinds 2007 werkzaam als strategieconsultant bij MN. Na een opleiding Commerciële Economie behaalde hij een MSc in Strategic Management aan Tilburg University en een MSc in Management Consultancy aan RSM Erasmus University. Onlangs schreef hij een hoofdstuk over consolidatie van de Nederlandse pensioensector, in een bundel van Pensioen Bestuur en Management.

'Ik denk dat we ons de komende jaren moeten richten op de mogelijkheden om langer door te werken'

Falco Valkenburg is sinds 1999 namens het Koninklijk Actuarieel Genootschap afgevaardigd in de 'Actuarial Association of Europe'. Van 2006 tot 2011 was hij 'Chairman of the Investment and Financial Risk Committee'. Sinds 2011 bekleedt hij de functie van Chairperson of the Pensions Committee of the Actuarial Association of Europe. Meer info op www.falcovalkenburg.eu

Europa

Falco Valkenburg,

Chairperson of the Pensions Committee of the Actuarial Association of Europe

In heel Europa zie je dat de eerste en tweede pijler soberder wordt. Zo wordt in Nederland de pensioenleeftijd verhoogd, gaan de opbouwpercentages omlaag en is er een aftoppingsgrens. Daarom vindt Brussel dat de derde pijler in Europa belangrijker moet worden. Mensen moeten in staat worden gesteld om individueel bij te sparen. Ik heb daar mijn twijfels over. Is het dan ineens wel betaalbaar? Ik kan me niet voorstellen dat de gemiddelde Europeaan kan sparen om toch op 65-jarige leeftijd met pensioen te gaan.

We leven langer en over het algemeen blijven we langer gezond. De enige echte consequentie daarvan is langer doorwerken om dat te bekostigen. Het wordt nu als een versobering gezien dat je niet op je 65ste met pensioen kunt, maar is dat wel zo? De waarde van het pensioen blijft gelijk, net als de totale uitkeringsduur. Deze start alleen later. Ik denk dat we ons de komende jaren moeten richten op de mogelijkheden om langer door te werken. En dat we ervoor zorgen dat mensen doen wat ze ook echt willen doen. Waarom stoppen met doen wat je leuk vindt? Ik zou graag zien dat daar meer aandacht voor komt.

Eerder dit jaar is er een voorstel vanuit toezichthouder EIOPA gekomen om het toezicht aan te passen. Daarin staat consumer protection centraal, het beschermen van werknemers. De komende jaren wordt dat thema belangrijker. Nederland zit wat dat betreft al in de voorhoede van Europa. Er is veel transparantie over regelingen en deelnemers worden goed geïnformeerd in vergelijking met andere Europese landen. Maar ik hoor ook tegengeluiden. Dat de tweede pijler een sociale overeenkomst is en er niet in dezelfde mate over gecommuniceerd hoeft te worden als bij een verzekeringsproduct. Ik denk dat het júst belangrijk is om over de regelingen in de tweede pijler te communiceren, omdat mensen geen keuze hebben. In Nederland gaat het heel aardig, maar in de rest van Europa kan het beter. Ik hoop dat Nederland zich de komende jaren in de discussie mengt en het goede voorbeeld geeft.